

ט"ו אדר ה'תשע"ה 6.3.15

מגזין מס' 320

שבת פרשת כי תשא

קשר- שבועי מאת הרב יאיר כלב

המגזין מוקדש לעילוי נשמת בנימין בן משה ורחל

ג"ח

החייך כסנא

רב חובל בכל מזג אויר

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב כלב

ים החיים, כל הזמן דינמי, משתנה וסוער. פעם טוב לי - פעם רע לי, פעם מבין - פעם לא מבין, פעם מרגיש - פעם אדיש, כל הזמן יש תנודות - 'רצוא ושוב', נשימה ושאיפה, גאות ושפל. כל הזמן שינויים, והעיקר - באופן בלתי צפוי. לכן צריך להיות רב חובל יציב עם תוקף, אורך ורוחב הדעת - דעת בעיקר והיסח הדעת מהטפל, בכל הנוגע ללבושי הנפש, מחשבה דיבור ומעשה.

בקרו אותנו באתר

המחודש www.tanyaor.com

וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:

בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התנא

עזרה ראשונה לנפשו

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 20:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com

התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:00) במושב חמד, לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

ביום חמישי י"ד אדר 5/3/15 מוצאי חג הפורים - לא יתקיים שיעור.

הבנה וביטא

כשלומדים דברים אלה בשטחיות עולה, שאת המצוות השכליות (כיבוד אב ואם, הימנעות מגזל, גניבה ורציחה, וכדומה) צריך האדם לקיים בגלל שההגיון האנושי מחייב את קיומן. ולכאורה, הרי ידוע שהיסוד לקיום כל המצוות, גם של אלה השכליות, צריך להיות הציווי האלוקי ולא ההבנה האנושית! למה איפוא לא יוכל אדם לומר 'אפשי' גם במצוות השכליות!?

מסבירה תורת החסידות, שפירוש דברי הרמב"ם הוא עמוק יותר. ודאי שכל מצוה, גם מצוה שכלית, צריך לקיים אך ורק בגלל ציווי ה'. הרמב"ם אינו מדבר על המניע לקיום המצוות הללו, אלא על מהות הציווי – במצוה שכלית, חלק מהמצוה הוא שהאדם יזדהה עמה בתוך נפשו, עד שלא תהיה לו כל תאוה ומשיכה לעבירה.

שני צירים

במילים אחרות: בכל מצוה יש לא רק את הצד המעשי שלה, אלא גם את הצד הנפשי – התחושה שצריכה להיות בנפש האדם בעת קיומה. כשמדובר על מצוה על שכלית, רצון ה' הוא, שהתחושה בשעת קיומה תהיה תחושת התבטלות וקבלת עול מוחלטת. אולם במצוות השכליות, ההזדהות הפנימית היא חלק מהמצוה עצמה. כאן לא די בעצם קיום המצוה, אלא יש צורך שהאדם יזדהה עמה בתוך נפשו, עד שהוא עצמו, מבחינת אישיותו הוא, ירגיש שכיבוד אב ואם הוא דבר הכרחי וטבעי, וגניבה וגזילה הם דבר שלילי ומושחת.

איך צריך יהודי לקיים את התורה והמצוות: האם עליו להשתדל להבינן בשכלו ובהכרתו הפנימית, עד שיחוש הזדהות נפשית עמו; או שהעיקר הוא לקיים את התורה והמצוות מתוך התבטלות מוחלטת לה, כשמידת ההבנה וההזדהות הפנימית אינה חשובה כלל? בסוגיא זו דן הרמב"ם ב'שמונה פרקים' שלו (פרק ו'). הוא מביא בתחילה את הפסוק (משלי כא, י): "נפש רשע איוותה רע" ומסביר, שכאשר קיימת בלבו של אדם תשוקה ותאוה לדבר עבירה, אף על פי שלא עולה על דעתו לעשותה בפועל – הריהו רשע. בהמשך מביא הרמב"ם מאמר חז"ל שסותר לכאורה את הפסוק הנ"ל. רבי שמעון בן גמליאל אומר: "לא יאמר אדם אי אפשי לאכול בשר בחלב, אי אפשי ללבוש שעטנז, אי אפשי לבוא על הערווה; אלא אפשי, ומה אעשה שאבי שבשמים גזר עלי". כלומר, לדעת רשב"ג, השלימות של עבודת ה' היא דוקא כאשר האדם מתאוה לדבר עבירה, וכופה את רצון ה' על רצונו ותאוותו הוא.

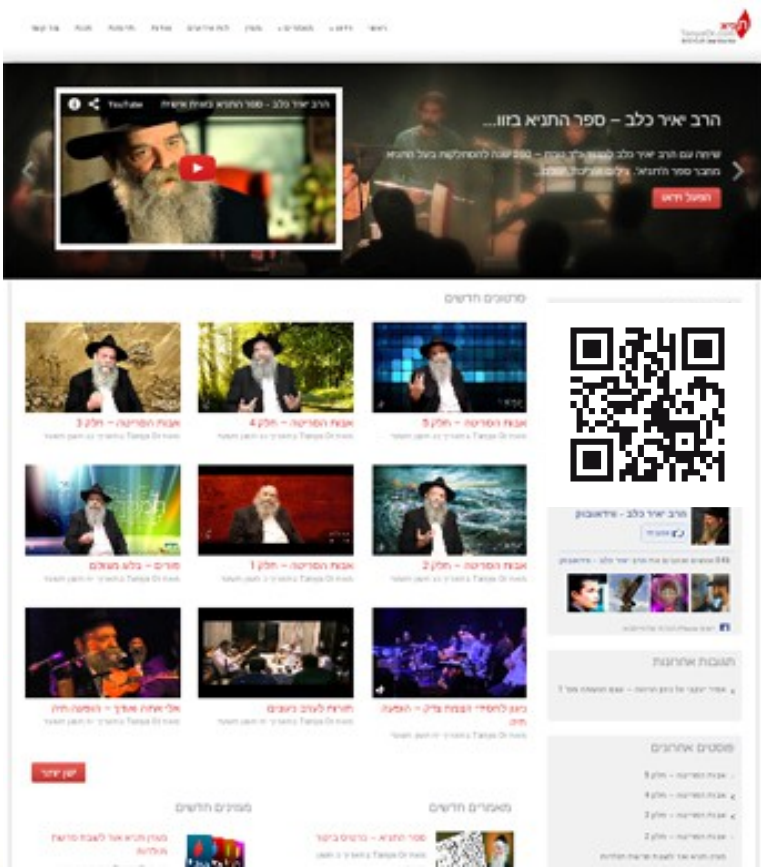
שני סוגים במצוות

מסביר הרמב"ם, שלאמיתו של דבר אין סתירה בין הדברים. הפסוק במשלי מתייחס למצוות השכליות, כמו איסורי גניבה, גזל, רצח וכדומה. אם לגבי דברים כאלה יאמר אדם: 'אפשי' – הרי בנפשו הוא פושע! אולם כשמדובר על המצוות העל שכליות, הבלתי ניתנות להסבר הגיוני – מצוות אלה צריך האדם לקיים אך ורק מפני שכך ציווה הקב"ה, ולא בגלל שכלו והבנתו. עליו לומר: "אפשי, ומה אעשה שאבי שבשמים גזר עלי".

בהתאם לאופייה ולתוכנה; ואילו המצוות העל שכליות נועדו לטעת בנפש האדם את ההתבטלות המוחלטת לרצון ה'.

צריך איפוא שהאדם יזדהה עם התורה והמצוות בתוך נפשו ולא יקיימן רק מתוך קבלת עול; אך לא זו בלבד שאין סתירה בין השתיים, אלא שתי הגישות הללו הולכות שלובות זרוע ושתיהן צריכות לבוא לידי ביטוי בקיום התורה ומצוותיה.

עבודת ה' כוללת שני צירים מרכזיים: מצד אחד יש בה התבטלות מוחלטת לקב"ה, תוך כפיית מרותו של הקב"ה על האישיות האישית; ומצד שני צריכה עבודת ה' לזכך ולעדן את אישיותו של האדם ולשנות את כוחות נפשו. לכן נתן לנו הקב"ה שני סוגים של מצוות: מצוות שכליות ומצוות על שכליות. המצוות השכליות נועדו לזכך ולעדן את כוחות נפשו של האדם, כל מצוה

התחדשנו!

בוטאו לבקר באתר המשודרג

www.tanyaor.com

הסיפור השבועי

עין טובה לרופא

האדמו"ר רבי פינחס מנחם אלתר (בעל ה'פני מנחם') מגור, היה מרבה לעורר על החשיבות המיוחדת של 'עין טובה'. בבית מדרשו, בחגים ובמועדים, היתה שגורה ההכרזה "לנהוג זה עם זה בעין טובה".

מוטיב זה חזר ונשנה בכל הליכותיו, ואף קיבל ביטוי מודגש באיגרותיו לחסידיו. גם במכתבו האחרון לחסידיו כתב ברוח דומה – "נעקור את שנאת ישראל אשר בתוכנו, נרבה במידת חסד וטוב, נתחזק בתורה, בדרכי נועם ויראת שמים".

זה היה במוצאי שבת קודש פרשת כי תבוא תשנ"ד, שעה קלה לפני אמירת הסליחות ברוב עם, בבית מדרשו של האדמו"ר בירושלים. תור ארוך של חסידים ועמך ישראל' השתרך מפתח חדרו, לזכות בברכתו. בין העומדים בתור היה גם הד"ר מרדכי זליפרוינד, מומחה לרפואת עיניים, ומי שטיפל בקביעות בעיני האדמו"ר.

בהגיע תורו, נכנס הד"ר זליפרוינד פנימה. "מבקש אני ברכה, ערב צאתי לכינוס עולמי של רופאי עיניים, המתכנס פעם בשנה באירופה", אמר.

"ומה מטרת הכינוס?", התענין הרבי.

"בכינוס זה מחליפים הרופאים דעות, מספרים על חידושים ותגליות, ומעשירים זה את זה בתחום רפואת העיניים", ענה הרופא.

"אמור נא לי", פנה אליו האדמו"ר, "האם אין חשש שרופא שהגיע לפריצת דרך כלשהי בתחום הרפואי, יימנע מלחשוף אותה לפני עמיתיו הרופאים, כדי לשמור את כל התהילה לעצמו ולהעשיר את קופתו?".

הרופא התפעל מהשאלה וברר את מילותיו קודם שיענה. האדמו"ר לא המתין לתשובה. "כאשר תגיע לאותו

כינוס", הוסיף מיד ואמר, "בקש את רשות הדיבור ואמור לחברריך הרופאים כך: רב אחד מירושלים ביקשני לומר לכולכם, כי כשם שאנו, כל המתכנסים כאן, חותרים לשיפור הראייה הפיזית של מטופלינו, כך חובה עלינו לאמץ בקרבנו גישה של 'עין טובה' מהבחינה המוסרית. עלינו להתעלות מעל שיקולים אישיים צרים, ולעשות ככל שביכולתנו כדי לקדם את רפואת העיניים בעולם, לטובת כל בני האדם".

הרופא הקשיב לבקשת האדמו"ר, הפנימם, ולאחר

ששמע מפיו דברי פרידה וברכה, הודה לו ויצא מחדרו. מאות רופאי עיניים מכל העולם גדשו את אולם הוועידות המרכזי של הכינוס. הד"ר זליפרוינד הקשיב לדוברים, רשם לעצמו אמירות חשובות לצד הערות משלו, אך לרגע אחד לא שכח את בקשת האדמו"ר.

בצהרי היום הוכרזה הפסקה קצרה, ואחריה עתיד היה הד"ר זליפרוינד לשאת את נאומו. הוא חש דריכות והתרגשות.

בגמר ההפסקה הזמין המנחה את הרופא מישראל, והד"ר זליפרוינד ניגש אל דוכן הנואמים. "עמיתי הרופאים", פתח ואמר. "הקשבתי בענין רב לדוברים המכובדים, ואף רשמתי לעצמי אי אלה הערות על כמה מדבריהם. ואולם הפעם אבקש לנצל את הופעתי לפניכם, להעברת מסר חשוב שנתבקשתי למסור לכם על ידי רב חשוב וזקן מירושלים".

למשמע הצהרתו זו, השתררה באולם דממה מוחלטת. "הרב מירושלים ביקשני להעמיד במרכז דבריי את החשיבות העליונה של 'עין טובה'. מי כמונו יודעים כמה קשה היא התחרות השוררת בתחום עיסוקנו. ובכן,

למען האמת, לא התכוונתי לדבר עליה כאן ולחשוף אותה לפניכם. איני צריך להסביר לכם מדוע... אך בעקבות דבריו של קודמי מישראל, שיניתי את החלטתי. דבריו החכמים של הרב הזקן מירושלים עוררו בלבי תחושה של הזדהות עם הרעיון העמוק שמאחוריהם, ולפיו ריפוי עיני המטופל חייב להתחיל מריפוי עצמי של עיני המטופל. משום כך אספר לכם כעת, בקווים כלליים, על תגליתי. מי שיבקש לשמוע פרטים נוספים, מזומן לפנות אליי אחרי כן, באופן אישי".

הופעתו המרשימה של הרופא היוגוסלבי, שבאה בעקבות נאומו המקורי של הד"ר זליפרוינד, השפיעה על האווירה בכינוס. הדבר עורר כבוד עמוק ל"רב הזקן והחשוב מירושלים" וגרם קידוש שם שמים.

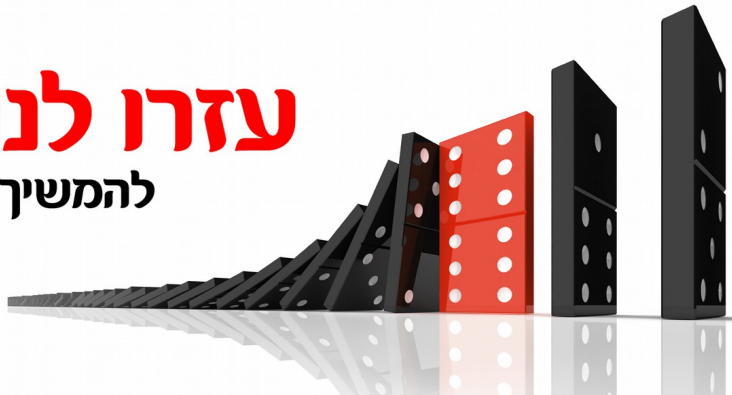
תחרות היא דבר טוב ומפרה, כל עוד אין היא באה על חשבון החולים. אך כאשר הדברים עשויים להשפיע לרעה על המטופלים, עלינו להניח הצידה כל רגש טבעי של תחרות וכל שיקול כלכלי או יוקרתי".

הד"ר זליפרוינד הוסיף להבהיר את דבריו ולהמחיש בדוגמאות הלקוחות מעולמם של המשתתפים בכינוס. על פי השקט והמבטים, ניכר היה כי דבריו עושים רושם רב על השומעים. ההוכחה חותכת לכך, לא איחרה להגיע.

מיד אחריו הוזמן לשאת דברים פרופסור יוגוסלובי נודע לרפואת עיניים. בצעדים מדודים ניגש הלה אל הדוכן. "חברים", אמר, "בראשית דבריי אבקש להתוודות לפניכם. יש באמתחתי תגלית רפואית חדשה, שיעילותה נבדקה והוכחה מעל כל ספק, בבדיקות שקיימתי במרפאתי.

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

"זאת התורה אדם" (במדבר יט' ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת כי תשא

לעשות כמתכונתו לשום תכלית אחרת, לבד השימוש בו לשם קדושת המשכן. העובר על הציווי דינו כרת.

קטורת הסמים, הכנתה ושימושה

פעמיים בכל יום יעלה הכהן קטורת על מזבח הזהב (מזבח הקטורת). את הקטורת, מצוה ה', יש להכין מאחד עשר סממנים (בהם נטף, שחלת, חלבנה, לבונה זכה וכו'), אותם יש לשחוק היטב ולערבם בתערובת אחת. הכנת קטורת זו במתכונתה שלא לצורכי הקטרתה במשכן אסורה גם היא באיסור חמור, והעושה כמוה לצורך הרחה וכדומה דינו כרת.

בצלאל ואהליאב

ה' מצוה את משה להעמיד את בצלאל בן אורי בן חור משבט יהודה בראש עושי מלאכת המשכן על כליו וכל נספחיו. ולצידו, לעזר לו, ימונה אהליאב בן אחיסמך משבט דן. רוח חכמה, בינה ודעת שמיימית תשרה על השניים במיוחד לשם ביצוע משימתם הקדושה כנדרש.

קדושת השבת ושמירתה

עתה, בסמוך לציווי הקמת המשכן, מצוה ה' את משה אודות קדושת השבת ושמירתה. יום השביעי הינו יום מנוחה ושבתה מכל מלאכה, גם ממלאכת הקמת המשכן. הקב"ה מכנה את השבת "אות ביני וביניכם". השבת מסמלת את הקשר העצמי בין בורא שמים וארץ (שכילה מלאכתו ושבת ביום השביעי) לבין עם ישראל, העם הנבחר.

מניין ישראל באמצעות מצות מחצית השקל

אף שפרשת חטא העגל, אודותיה נלמד בהמשך הפרשה, הביאה מגיפה על עם ישראל, מכל מקום, חיבתם של ישראל עודנה קיימת לפני הקב"ה. עתה, לאחר שסלח להם, מצוה ה' את משה למנותם משום חיבתם. לשם כך, על משה ליטול מטבע ששווייה מחצית השקל מכל בן ישראל מבין עשרים שנה ומעלה (תרומה המיועדת ליציקת אדני המשכן ולכפרה על חטא העגל) ובאמצעות ספירת המטבעות יודע גם מניינם.

כיור הנחושת

ה' מצוה את משה אודות פרטי כיור הרחצה, פריט קודש נוסף למשכן (מלבד הארון, המזבחות, המנורה, השולחן וכו'), אודותם למדנו בפרשות הקודמות). הכיור, עשוי נחושת, יוצב בין אוהל מועד לבין המזבח החיצון על גבי כן (=רגל, בסיס), עשוי אף הוא נחושת. בכיור יטהרו הכהנים ידיהם ורגליהם, קודם עבודתם במשכן.

שמן המשחה, הכנתו ושימושו

כאמור בפרשה הקודמת, פרשת תצוה, הכנת המזבח וכל כליו וכן הכנת אהרן ובניו הכהנים לקדשם לעבודת הקודש, ייעשה ע"י משיחתם בשמן מיוחד, 'שמן המשחה'. ה' מצוה את משה אודות הכנת השמן, ומפרט פרטי החומרים השונים מן הצומח (ראש מור דרור, קינמון, קנה בושם, קידה ושמן) וכן את הכמויות הנדרשות להכנתו. ומוסיף ה' ומזהירו כי אין למשווח זרים בשמן זה וכי אין

לוחות הברית

של משה יקים לו תחתם עם חדש.

משה אינו מסכים בשום פנים ואופן באומרו כי השמדת העם תהווה חילול ה' בעיני כל העמים. הוא מתחנן לפני ה' כי יחוס על עמו ובתוך הפצרותיו הוא מזכיר גם את זכות האבות - אברהם, יצחק ויעקב. תפילתו מתקבלת והקב"ה חוזר בו מכוונתו להורגם.

שבירת הלוחות והחזרת הסדר על כנו

בי"ז בתמוז, ארבעים יום לאחר עלייתו (בז' בסיון) אל ההר, יורד משה מהר סיני ובידיו לוחות הברית. למרגלות ההר מקבל את פניו תלמידו הנאמן, יהושע בן נון, הממתין שם כבר ארבעים יום לשובו. אף שכבר הודיעו ה' כי חטא העם, בכל זאת, בהתקרבו למחנה, מתחלחל משה למראה המחולות סביב העגל ומשליך בכעסו את לוחות האבן מידי ויהם מתנפצים אל הקרקע.

מיד בהכנסו למחנה משליט משה סדר. הוא משמיד את עגל הזהב ומבקש מאהרן אחיו הסברים. אהרן מגולל בפניו את אשר אירע, ומסביר כי הדברים יצאו משליטתו. אזי נעמד משה בשער המחנה ומכריז: "מי לה' אלי!" לקריאתו מתקבצים ובאים אליו בני לוי, ובפקודתו יוצאים הם להרוג בחרבותיהם בעוברי העבירה מבלי לחוס על ידידים וקרובי משפחה. באותו יום נהרגים כ-3,000 מעובדי העגל.

הלוחות השניים וקרינת עור פני משה

למחרת, בי"ח בתמוז, שוב עולה משה אל ההר, ושוב מבקש הוא את סליחת ה' לעמו. בהקריבו עצמו בעבור הצלת העם מוסר משה את נפשו, באומרו אשר באם לא יתרצה ה' לסלוח - הרי שמבקש הוא כי ימחה שמו מן התורה. ה' מתרצה לתחנוני משה ומצוהו לפסול במו ידיו שני לוחות אבן חדשים, עליהם יחרוט משה בעצמו את עשרת הדברות. אולם בנוגע לחטא העגל, מוסיף ה', הרי שעונשם של ישראל יפרע מהם מעט מעט במהלך כל

בתום מעמד קבלת התורה על ידי משה, נותן הקב"ה בידיו את שני לוחות האבן המרובעים - "מעשה אלוקים המה", עליהם חרותים (באבן הלוחות מינה וביה) עשרת הדברות - "והמכתב, מכתב אלוקים הוא".

חטא עגל הזהב

אף שבני ישראל יודעים מראש כי משה עתיד לשהות במרומי ההר ארבעים יום, בכל זאת, כיון שאינם יודעים אשר יום עלייתו אל הר סיני אינו מן המניין, נופלת אצלם טעות בחישוב הימים [טעותם נובעת מכך שאינם יודעים אשר ארבעים הימים (שנמנו כיממות שלימות - לילה ויום, לילה ויום), החל מניינם רק מן הלילה שלאחר יום עלייתו למרום]. לכן בהגיע יום הארבעים, ומשה מבושש לבוא לפי חישובם המוטעה, חוששים בני ישראל לגורלו ואמונתם בו ובשליחותו האלוקית מתערערת ונסדקת.

כדרכו בכל שעת מבחן, מתחיל המון הערב רב (שנספחו לבני ישראל ביציאתם ממצרים) להסית את העם, ורבים מתקהלים על אהרן בדרישה לתחליף אלילי תחת אמונתם בה' ובמשה עבדו. אהרן, שיודע היטב כי טועים הם, חושש מהבאות ומנסה בכל דרך להרוויח זמן. הוא שולח אותם לקבץ כמויות זהב גדולות, אותן הוא משליך אל האש, ויוצר עגל זהב אלילי. אולם את שעת הקרבת העולות והשלמים לעבודה הזרה וכן את המחולות והאכילה והשתיה סביב עגל הזהב דוחה הוא ליום המחרת.

תחנוני משה משיבים חרון אף ה'

שעות ספורות קודם רדתו מהר סיני, פונה ה' אל משה בדברים קשים: "לך רד, כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים". משה עומד לרדת מגדולתו בשל מעשי הערב רב שסופחו מדעתו אל העם בצאתו ממצרים. ה' מודיעו אשר בדעתו להרוג את עם ישראל כולו ומציע כי מצאצאיו

הדורות עד אחרית הימים.

אך בינתיים על החוטאים להיענש: מגיפה קשה מפילה בעובדי העגל חללים נוספים; ניטלים מן העם הכתרים המיוחדים שקיבלו במעמד הר סיני; גם גילוי השכינה שליוותה אותם בדרכם במדבר מסולקת מעליהם ומעתה יוליכם מלאך ה' בלבד. העם מתאבל על חטאו ועל הסתלקות השכינה.

עוד בהיותו על ההר מנסה משה לבטל גם את גזירת סילוק השכינה מן העם ומבקש מה' שיראהו את כבודו. הקב"ה מתרצה גם לבקשותיו אלה ומלמדו את סדר תפילת י"ג מידות הרחמים, על ידה יעבירו בני ישראל מעליהם קיטרוגים בכל עת צרה וצוקה. כמוכן מזכהו ה' בראיית כבוד השכינה (רק מאחור – "כי לא יראני האדם וחי")

בעקבות חטא העגל אין יכול משה לשכון עוד בתוך מחנה ישראל [גם לא לאחר יום הכיפורים (היום בו נעתר ה' לתחנונו, באומרו "סלחתי כדברך". ובו ביום קבלו ישראל את הלוחות השניים שהוריד משה מן ההר)], והוא קובע את אהלו מחוץ למחנה. מעתה, כל אימת שיעשה משה את דרכו אל אהלו יהיו פניו קורנות באור אלוקי, ועל פתח אהלו יהיה חונה עמוד הענן כאות לחזרת גילוי

השכינה בישראל. אמנם רק יהושע תלמידו הנאמן יהיה מורשה לשהות בתמידות אצל אוהל משה.

לוחות כפליים לתושיה

בר"ח אלול עולה משה בפעם השלישית אל ה', והפעם, ברדתו מן ההר, מביא הוא עימו את שני לוחות האבנים מעשה ידיו. ה' מתרצה לבקשתו החוזרת של משה ומבטיחו שוב כי בני ישראל יגרשו בניסים גדולים את יושבי הארץ ויירשוה, בתנאי שישמרו את מצוות ה'.

טרם ירדת משה מן ההר עם הלוחות השניים, שב ה' ומזהיר את העם פן ילכו בדרכי גויי הארץ ואליהם. וחוזר ומזכיר את המצוות שנצטוו בהן העם: חג הפסח, הקרבת בכורות בעלי חיים, קדושת השבת, קדושת שנת השמיטה, חג השבועות, מצות העליה לרגל בשלושת הרגלים (פסח, שבועות וסוכות) ומצות הביכורים.

ביורדו מן ההר קורנות פני משה מאור קדושת ה' השורה עליו. בני ישראל המסונוורים מאור פניו יראים מלקרב אליו, אך משה מקרבם ומוסר להם את דברי ה'. בסיימו את דבריו חוזר משה ועוטה את המסווה על פניו. מעתה, יסיר משה את המסווה רק בשעת גילוי שכינה, ולכשיסיים את העברת המסרים האלוקיים לבני ישראל יחזור ויעטהו על פניו.

גם שברי הלוחות הונחו הארון

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

"פתח לבי בתורתך".

התעלות שמפריעה

המצב של עם ישראל בעת מתן התורה היה מצב של רוממות. הקב"ה בחר בנו מכל עם ולשון ורוממנו מכל הלשונות, והתחושה היתה תחושת התנשאות והתעלות. אמנם התגלות השכינה פעלה הרגשה של חרדה והתבטלות, אבל זו לא היתה התבטלות גמורה ומוחלטת, אלא התבטלות שבאה מהתעלות ומהתרוממות.

לכן התורה שניתנה בעקבות מעמד הר סיני היתה מוגבלת. לא היו בה המרחבים האין סופיים של התורה שבעל פה, מכיון שבני ישראל לא היו כלי לגילוי כזה.

שיברון-לב חיובי

אולם לאחר שחטאו בעגל ומשה רבנו שבר לעיניהם את הלוחות, הגיעו בני ישראל לתחושת התבטלות עמוקה ביותר. לבם נשבר בקרבם והם היו בבחינת "נפשי כעפר לכול תהיה". התבטלות זו היתה כלי שאפשר להם לקבל את התורה שבעל פה ואת הלוחות השניים, שהם בבחינת "כפליים לתושייה".

זו אפוא משמעותם של ה"לוחות ושברי לוחות" שהיו מונחים בארון. הלוחות השלמים מסמלים את תחושת ההתעלות, ושברי הלוחות מסמלים את שיברון הלב וההתבטלות שצריך יהודי לחוש כלפי התורה. שתי התחושות האלה צריכות להימצא במקביל בלבו של יהודי, ואז הוא נעשה כלי לאור התורה.

(מעובד מתוך הספר "שלחן שבת",

על פי 'ליקוטי השיחות' תשנ"ב כרך כ"ו)

וישלך מידיך את הלוחות וישבר אותם תחת ההר

כשירד משה מהר סיני ושני לוחות הברית בידי וראה את החוטאים בעגל - שבר את הלוחות. משה עשה זאת מדעתו, אך חז"ל אומרים ש"הסכים הקב"ה על ידו", שנאמר: "אשר שיברת" ורש"י מפרש את המילה "אשר" כלשון אישור - "אישרו ושיבחו על שבירתן".

לאחר מכן נתן הקב"ה למשה את הלוחות השניים, שהיו בבחינת "כפליים לתושייה", מאחר שעמם ניתנו "הלכות, מדרש ואגדות" - כל התורה שבעל פה. הלוחות האלה הוכנסו לארון הברית שהיה במשכן, ולצידם הונחו בארון גם שברי הלוחות הראשונים, כמאמר הגמרא: "לוחות ושברי לוחות מונחין בארון".

מדוע הזכירה התורה

מה היתה המטרה בהנחת שברי הלוחות בארון, ובפרט שהם מזכירים את החטא החמור של עם ישראל? כמו כן עלינו להבין מדוע ניתנה התורה שבעל פה דוקא עם הלוחות השניים, לאחר שעם ישראל חטא ולכאורה ירד ממדרגתו, ולא מיד עם הלוחות הראשונים, כשעם ישראל עמד במדרגה עליונה?

מוסבר בתורת החסידות, שבגלל מהותה האין סופית של התורה - שהיא חכמתו הבלתי מוגבלת של הקב"ה - אין האדם יכול לתופסה. כל עוד הוא חש את גדרי מציאותו המוגבלת, הם מהווים מחסום בפני קליטת התורה. התנאי לקבלת התורה הוא ביטול מציאות הנברא, עד שהאדם אינו מרגיש את עצמו למציאות. כפי שנאמר בתפילה: "ונפשי כעפר לכול תהיה", ואז הוא יכול לבקש

חסידות על הפרשה כי תשא

את השבת. כלומר, על ידי עבודתם הם 'ממשיכים' תוספת קדושה ביום השבת, יותר ממידת קדושתה מצד עצמה.

(ספר המאמרים ת"ש עמ' 81)

להשפיע מן המיטב גם לשרוי בחושך ויתן אל משה ככלותו לדבר אתו בהר סיני שני לוחות העדות (לא, יח)

מתן הלוחות למשה היה ביום הארבעים לעליית משה להר, כשגמר הקב"ה את לימודו עמו ("ככלותו"). הרי שעד יום הארבעים למד הקב"ה עם משה, ורק אז נתן לו את הלוחות.

לפנינו לימוד נפלא: בני ישראל עשו את העגל ביום הל"ט (39) לעלייתו של משה להר. נמצא שגם לאחר שעשו את העגל עדיין הקב"ה למד עם משה את התורה (כדי ללמדה אחר כך לישראל), וכמו כן מסר לו אז את הלוחות כדי שימסרם לבני ישראל!

ללמדנו: מחובתנו להשפיע על הזולת בעניני תורה ומצוות גם כאשר מצבו הרוחני רחוק מלהיות כדבעי (כראוי).

(ליקוטי-שיחות, כרך יא, עמ' 179)

מעלה עליונה יותר – מחייבת יותר ושמרו בני-ישראל את השבת (לא, טז)

אמרו רז"ל (בבא קמא נ): "הקב"ה מדקדק עם סביביו (צדיקים הדבקים בו, רש"י) אפילו כחוט השערה". כלומר, אדם שנמצא במעלה עליונה יותר – צריך להיזהר יותר במעשיו.

אי לזאת, ביום השבת, כשכל ישראל שרויים במעלה עליונה יותר, שהרי ניתנת להם אז נשמה יתירה, מצווים הם במשנה זהירות. לכן מזהיר הכתוב – "ושמרו בני ישראל את השבת": ביום השבת צריכים להישמר ולהיזהר בתורה ובמצוות יותר מבשאר ימות השבוע.

(אור התורה כרך ו, עמ' א'תתקס-סא)

להוסיף בקדושת השבת ושמרו בני-ישראל את השבת לעשות את השבת (לא, טז)

הכתוב מלמדנו שיש שתי בחינות בשבת: הראשונה – "ושמרו בני ישראל את השבת", היינו שקדושת השבת קיימת מצד עצמה, וצריכים רק לשמור עליה. על בחינה זו אמרו רז"ל (ביצה יז) "שבת מיקדשא וקיימא" (השבת – קדושתה קיימת).

השנייה – "לעשות את השבת", שישראל "עושים"

מארז ניגוני חב"ד

מ"ח ניגונים של התבוננות וכיסופים!!
4 דיסקים ב-120 ש"ח בלבד (כולל משלוח)

להזמנות: 052-56-75-770

שבת שלום!!!

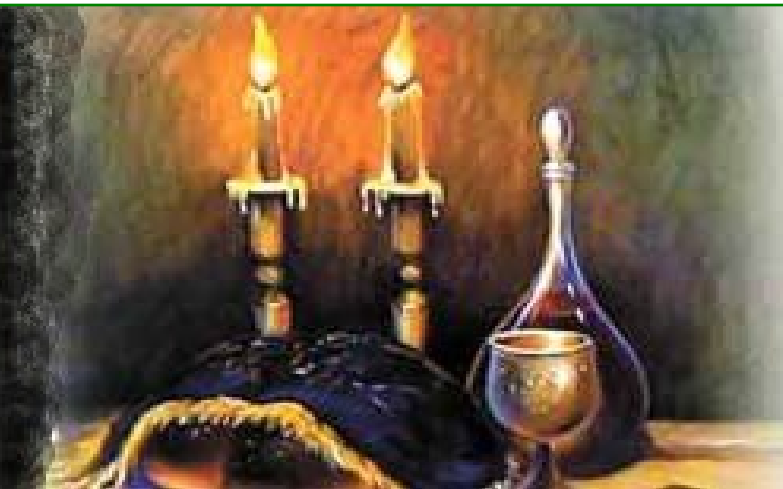
ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
 כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
18:18	17:05	י-ם
18:19	17:20	ת"א
18:19	17:10	חיפה
18:20	17:22	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון